

Εβδομαδιαίο Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων

Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών

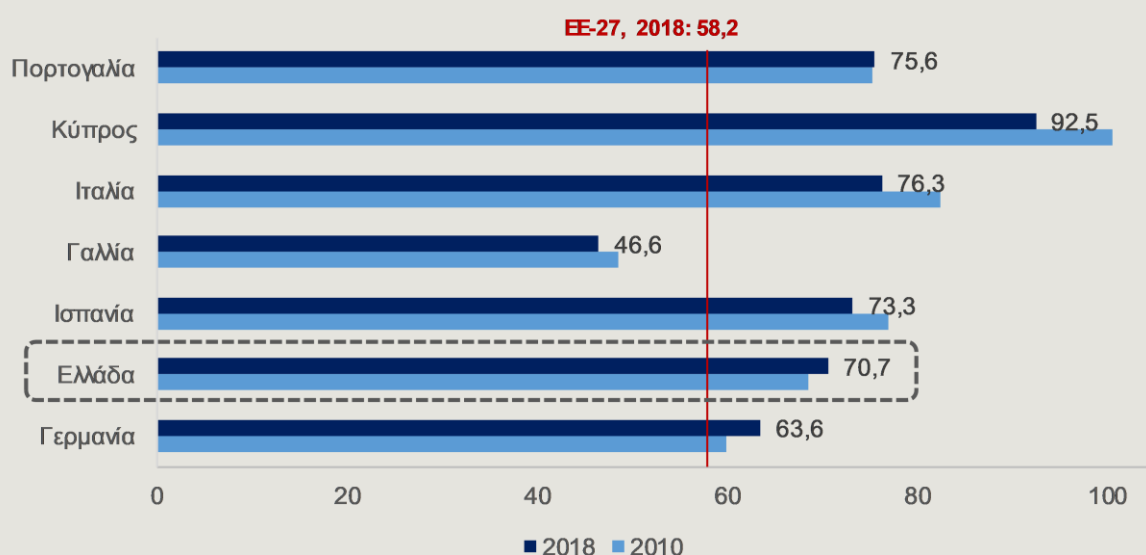
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Τιμές Ενέργειας και Υποχώρηση της Ζήτησης: Η Προοπτική του Αποπληθωρισμού στην Ελλάδα – Εξωτερικές Συναλλαγές και Δείκτης Ενεργειακής Εξάρτησης της Χώρας

Η εξάπλωση του Covid-19, αρχικά στην Κίνα - η οποία, ήδη από το 2017, αποτελεί το μεγαλύτερο εισαγωγέα αργού πετρελαίου στον κόσμο - και κατόπιν στον υπόλοιπο κόσμο, ανάγκασε τις κυβερνήσεις να λάβουν περιοριστικά μέτρα για τον μετριασμό της διασποράς του. Οι περιορισμοί που τέθηκαν στις μετακινήσεις (ο τομέας των μεταφορών αντιπροσωπεύει το 60% της συνολικής ζήτησης για πετρέλαιο), αλλά και στην παγκόσμια βιομηχανική δραστηριότητα (λόγω των lockdowns) είχαν ως αποτέλεσμα, όχι μόνο την κατακόρυφη πτώση της ταξιδιωτικής κίνησης σε παγκόσμιο επίπεδο, αλλά και τη μεγάλη μείωση της ζήτησης πετρελαίου και κατά συνέπεια των τιμών του.

Οι τιμές του πετρελαίου μεταξύ Αυγούστου 2019 και Φεβρουαρίου 2020 σημείωσαν υποχώρηση κατά 7%. Ο OPEC+ (Οργανισμός Εξαγωγών Πετρελαιοπαραγωγών Κρατών), προκειμένου να αποφευχθεί περαιτέρω πτώση των τιμών, αποφάσισε στις αρχές Μαρτίου την περικοπή της ημερήσιας παραγωγής κατά 1,5 εκατ. βαρέλια μέχρι το τέλος του 2020. Η άρνηση, ωστόσο, της Ρωσίας να συνταχθεί με την απόφαση αυτή οδήγησε στη ραγδαία πτώση των τιμών. Ενδεικτικό της έντασης της πτώσης είναι ότι ο μέσος όρος της τιμής του πετρελαίου τύπου Brent διολίσθησε, από 55,5 δολάρια/βαρέλι τον Φεβρουάριο, σε 33,7 δολάρια/βαρέλι τον Μάρτιο (-39,2%). Η επανέναρξη των συνομιλιών ώθησε υψηλότερα τις τιμές του πετρελαίου, ενώ στις 12 Απριλίου επετεύχθη συμφωνία για μείωση της ημερήσιας παραγωγής κατά 9,7 εκατ. βαρέλια, η οποία θα ισχύσει για το δίμηνο Μαΐου-Ιουνίου και ως εκ τούτου δεν δίνει οριστική λύση στις διαφορές των άμεσα εμπλεκόμενων κρατών, της Σαουδικής Αραβίας, της Ρωσίας και των ΗΠΑ. Αντίθετα, παρά την επίτευξη της συμφωνίας, οι τιμές του πετρελαίου εξακολουθούν να παρουσιάζουν πτωτική τάση, λόγω κυρίως των σημαντικών αδιάθετων ποσοτήτων πετρελαίου και της χαμηλής ζήτησης, προσεγγίζοντας στις 22 Απριλίου τα 16 δολάρια/βαρέλι, το χαμηλότερο επίπεδο από τον Ιούνιο του 1999.

Ποσοστό ενεργειακής εξάρτησης της Ελλάδας σε σύγκριση με επιλεγμένες χώρες

ΓΡΑΦΗΜΑ 1

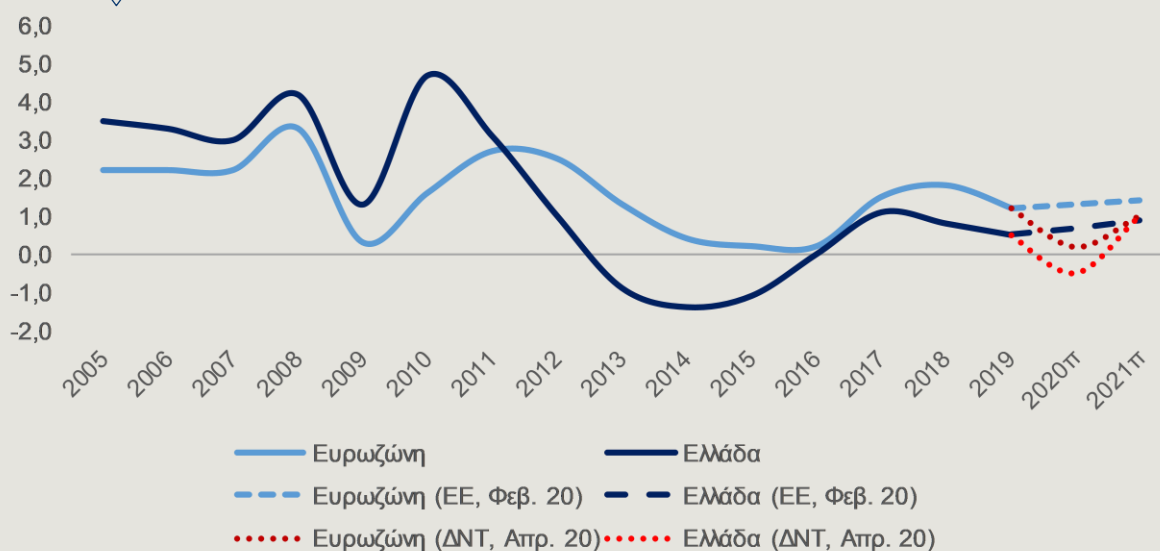
Πηγή: Eurostat

Μολονότι ο προσδιορισμός των τιμών του πετρελαίου γίνεται στις διεθνείς αγορές, οι επιπτώσεις των μεταβολών των τιμών του πετρελαίου δεν είναι όμοιες για όλες τις χώρες, λόγω του διαφορετικού ποσοστού εξάρτησης που έχει η καθεμία, από τις εισαγωγές πετρελαίου για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών. Στην Ελλάδα, το ποσοστό ενεργειακής εξάρτησης, που ορίζεται ως το ποσοστό των καθαρών εισαγωγών πετρελαίου στην ακαθάριστη εγχώρια διαθέσιμη ενέργεια, διαμορφώθηκε το 2018 σε 70,7% σημαντικά υψηλότερο του Ευρωπαϊκού μέσου όρου (58,2%) (Γράφημα 1). Επομένως, η Ελλάδα, ως καθαρός εισαγωγέας πετρελαίου και χώρα με υψηλό ποσοστό ενεργειακής εξάρτησης, ευνοείται από την πτώση των τιμών του, καθώς περιορίζεται το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου. Επιπλέον, το χαμηλότερο κόστος παραγωγής μετακυλιεται στις τιμές των τελικών προϊόντων, ασκώντας αποπληθωριστικές πιέσεις.

Στην Ελλάδα, οι αναμενόμενες τάσεις αποπληθωρισμού, κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους, αντανακλούν το συνδυαστικό αποτέλεσμα των χαμηλότερων τιμών ενέργειας που εκτιμάται ότι θα καταγραφούν τους επόμενους μήνες (δεδομένου του σχετικά υψηλού συντελεστή στάθμισης της ενέργειας στη διαμόρφωση του γενικού δείκτη τιμών) και της επιδείνωσης των προοπτικών της παγκόσμιας και της ελληνικής οικονομίας ως συνέπεια της πανδημικής κρίσης. Ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) σημείωσε υποτονική άνοδο το 2019, της τάξης του 0,5% από 0,8% το 2018. Στην εξέλιξη αυτή συνέβαλαν η πτώση των τιμών του πετρελαίου, κυρίως στο δεύτερο εξάμηνο του έτους και οι μειώσεις στην έμμεση φορολογία, στην εστίαση και στα επεξεργασμένα είδη διατροφής (ΦΠΑ: 13% από 24%), αλλά και στην ενέργεια, με το συντελεστή φορολογίας στον ηλεκτρισμό και στο φυσικό αέριο να διαμορφώνεται στο 6% από 13%.

Στο πρώτο δίμηνο του έτους ο ΕνΔΤΚ παρουσίασε αύξηση κατά 0,7%, η οποία οφείλεται κυρίως στην ενδυνάμωση της εγχώριας ζήτησης, ενώ η αυξητική μέση επίδραση των τιμών των ενεργειακών αγαθών ήταν θετική και η επίδραση της φορολογίας σε αυτές ήταν αρνητική και συνδέεται με τη μείωση των συντελεστών έμμεσων φόρων τον Μάιο 2019. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, τον Μάρτιο ο ΕνΔΤΚ σημείωσε οριακή, ετήσια αύξηση 0,2%, έναντι αντίστοιχης αύξησης 1,0% τον Μάρτιο 2019. Η υποχώρηση του εγχώριου πληθωρισμού, που ξεκίνησε από τις αρχές του έτους, αναμένεται να συνεχιστεί καθ' όλη τη διάρκεια του τρέχοντος έτους, καθώς τα μέτρα αναστολής της λειτουργίας των εμπορικών καταστημάτων και του περιορισμού των μετακινήσεων αναμένεται να έχουν ισχυρή αρνητική επίπτωση στην ιδιωτική κατανάλωση, σε σύγκριση με πέρυσι, επενεργώντας πτωτικά στις τιμές. Σύμφωνα με την πρόσφατη έκθεση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (World Economic Outlook, April 2020), ο πληθωρισμός στην Ελλάδα προβλέπεται ότι θα διαμορφωθεί στο -0,5% το 2020 και στο 1,0% το 2021. Αντίστοιχα, στην Ευρωζώνη ο πληθωρισμός προβλέπεται να διατηρηθεί οριακά σε θετικό έδαφος το 2020 (0,2%) και να φθάσει το 1,0% το 2021 (Γράφημα 2). Όπως παρατηρείται στο γράφημα, οι εν λόγω προβλέψεις είναι σημαντικά χαμηλότερες από τις αντίστοιχες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που είχαν δημοσιευθεί τον Φεβρουάριο (Winter 2020 Economic Forecast). Συγκεκριμένα, για το 2020, προβλεπόταν ότι ο πληθωρισμός στην Ελλάδα θα διαμορφωνόταν σε 0,7% και στην Ευρωζώνη σε 1,3%.

Επιπλέον, η διαφαινόμενη αποδυνάμωση της ισοτιμίας του ευρώ έναντι του δολαρίου αναμένεται να έχει ελαφρά αυξητική επίδραση στο ενεργειακό κόστος του πετρελαίου, το οποίο εκφράζεται σε δολάρια. Αν και η ραγδαία εξάπλωση του Covid-19 στις ΗΠΑ ανέσχεσε τις ανατιμητικές τάσεις στο αμερικανικό νόμισμα, η ιδιαίτερα ισχυρή δέσμη μέτρων στήριξης της οικονομίας από την αμερικανική κυβέρνηση ύψους 2 τρισ. δολαρίων, σε συνδυασμό με την επεκτατική νομισματική πολιτική που ακολουθεί η Ομοσπονδιακή Τράπεζα

ΓΡΑΦΗΜΑ 2
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή: Ελλάδα - Ευρωζώνη

Πηγή: Eurostat, Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

των ΗΠΑ, οδήγησαν σε αποκατάσταση -τουλάχιστον προσωρινά- της εμπιστοσύνης, ενώ παράλληλα καθίσταται ολοένα και πιο εμφανής η διάσταση απόψεων κατά τη λήψη αποφάσεων στρατηγικού χαρακτήρα στην Ευρωζώνη. Ως συνέπεια, η πτώση της ισοτιμίας του ευρώ έναντι του δολαρίου αποτελεί εκ νέου το κυρίαρχο σενάριο.

Πληθωρισμός τιμών Υπηρεσιών έναντι τιμών Αγαθών και Ενέργειας το 2020 και η επίπτωση των μέτρων κοινωνικής αποστασιοποίησης

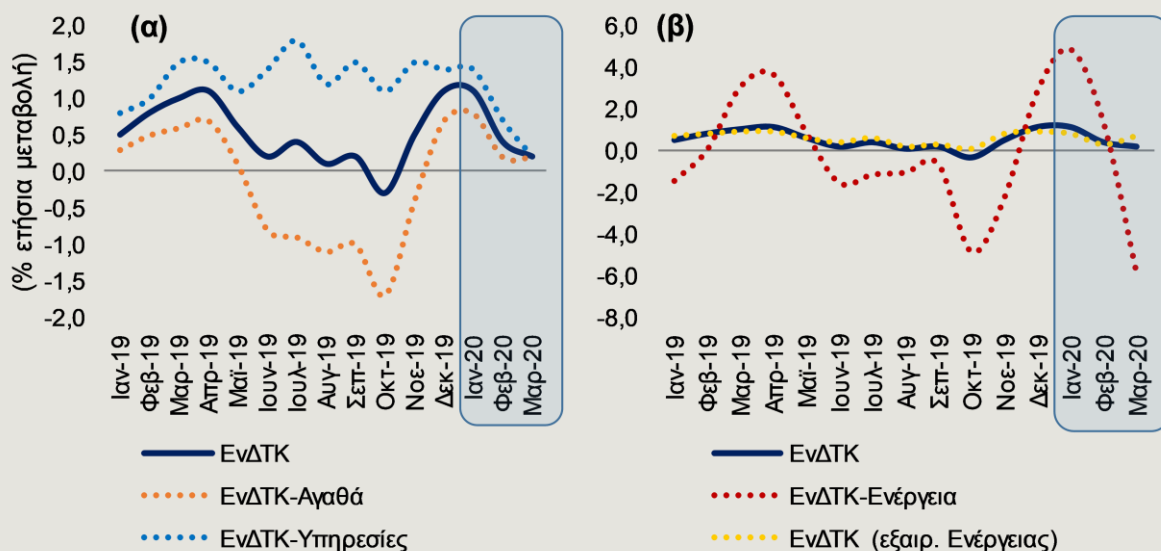
Ένα σημαντικό χαρακτηριστικό της εξέλιξης του πληθωρισμού το προηγούμενο έτος ήταν η διαφορετική ταχύτητα με την οποία αυξάνονταν οι τιμές των υπηρεσιών σε σχέση με τις τιμές των αγαθών. Συγκεκριμένα, στο Γράφημα 3(α) απεικονίζονται οι ετήσιες μεταβολές του ΕνΔΤΚ, του ΕνΔΤΚ των αγαθών -εξαιρουμένων δηλαδή των τιμών των υπηρεσιών- και του ΕνΔΤΚ των υπηρεσιών, εξαιρουμένων αντίστοιχα των τιμών των αγαθών. Όπως παρατηρείται στο γράφημα, οι υπηρεσίες κατέγραψαν μέσο ετήσιο πληθωρισμό 1,3%, συμβάλλοντας αυξητικά στον εναρμονισμένο πληθωρισμό το 2019. Πιο συγκεκριμένα, όπως αναφέρει η Έκθεση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος (Μάρτιος 2020), οι υπηρεσίες που σχετίζονται με τον τουρισμό καθόρισαν την πορεία της συνιστώσας των υπηρεσιών, με τα αεροπορικά εισιτήρια να σημειώνουν ετήσια αύξηση 14,9%, τις υπηρεσίες παροχής καταλυμάτων 2,7% και την εστίαση 0,4%, αντίστοιχα.

Αντίθετα, οι τιμές των αγαθών παρέμειναν υποτονικές, σε σύγκριση με τις τιμές των υπηρεσιών, σε όλη τη διάρκεια του έτους, ενώ πέρασαν και σε αρνητικό έδαφος το δεύτερο εξάμηνο, λόγω των μειώσεων στη φορολογία. Συνολικά, το 2019 οι τιμές των αγαθών μειώθηκαν οριακά, σε ετήσια βάση, κατά 0,3% και ως εκ τούτου η συμβολή τους υπήρξε αντιπληθωριστική. Σε ό,τι αφορά τις τιμές της ενέργειας, όπως παρατηρείται στο Γράφημα 3(β), όπου απεικονίζεται ο ΕνΔΤΚ που περιλαμβάνει τα προϊόντα ενέργειας (κόκκινη διακεκομμένη γραμμή), παρουσίασαν έντονη μεταβλητότητα το 2019. Η μείωσή τους, ωστόσο, το δεύτερο εξάμηνο του έτους, είχε ως αποτέλεσμα, συνολικά το 2019 να μειωθούν κατά 0,3% και να λειτουργήσουν αποπληθωριστικά.

Τον Μάρτιο 2020, ο ετήσιος ρυθμός αύξησης τόσο του συνολικού ΕνΔΤΚ, όσο και των επιμέρους δεικτών, δηλαδή του ΕνΔΤΚ αγαθών και ιδιαίτερα του ΕνΔΤΚ υπηρεσιών, επιβραδύνθηκαν σημαντικά. Η εξέλιξη αυτή πιθανότατα συνδέεται με τη συμπίεση στις τιμές των υπηρεσιών από τα μέτρα «κοινωνικής αποστασιοποίησης» που είτε ήδη ελήφθησαν από την κυβέρνηση, είτε προεξοφλείται ότι θα υιοθετήσουν οι καταναλωτές τους επόμενους μήνες. Ειδικότερα, τα μέτρα «κοινωνικής αποστασιοποίησης», τα οποία έχουν εφαρμοστεί σε παγκόσμιο επίπεδο με σκοπό την αντιμετώπιση της πανδημίας, πλήττουν ιδιαίτερα τους κλάδους που στηρίζονται στην κοινωνική αλληλεπίδραση, όπως ο τουρισμός, οι μεταφορές και η ψυχαγωγία. Δεδομένης της βαρύτητας του τουρισμού στην οικονομική δραστηριότητα της χώρας μας, η πτώση της ζήτησής του το 2020 αναμένεται, μεταξύ άλλων, να δημιουργήσει αποπληθωριστικές πιέσεις κατά το τρέχον έτος. Η τελευταία αυτή εξέλιξη συνάδει με την πρόσφατη πρόβλεψη του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (World Economic Outlook, April 2020), σύμφωνα με την οποία, όπως προαναφέρθηκε, αναμένεται αποπληθωρισμός το 2020 της τάξης του -0,5%.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3

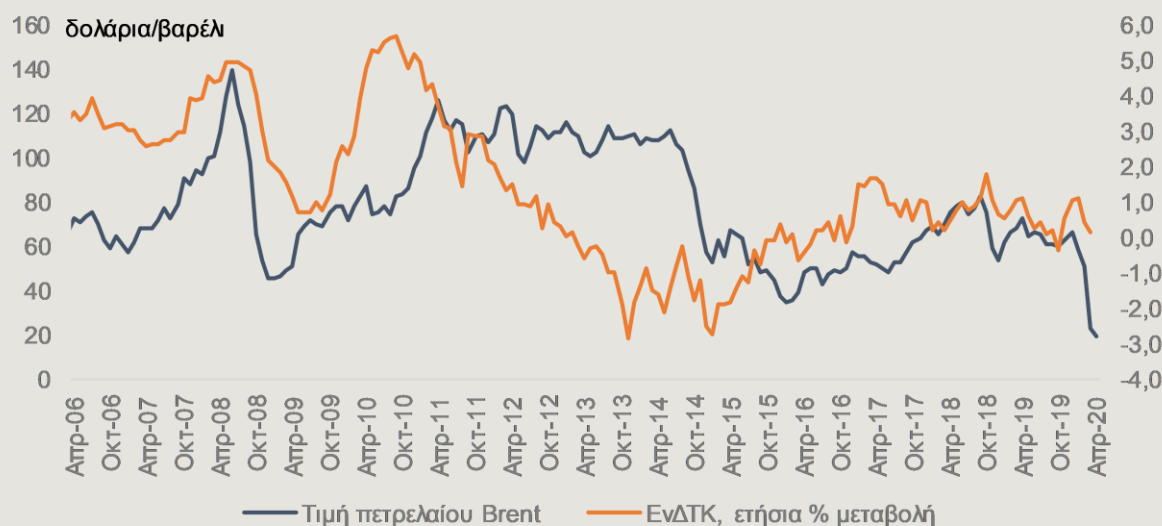
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή: Αγαθά – Υπηρεσίες και τιμές Ενέργειας

Τέλος, οι τιμές της ενέργειας (Γράφημα 3(β)) παρέμειναν αυξημένες τον Ιανουάριο και τον Φεβρουάριο σε σύγκριση με τους αντίστοιχους περυσινούς μήνες (+4,8% και +1,3% αντίστοιχα), ενώ τον Μάρτιο σημείωσαν ραγδαία πτώση (-5,9%). Αξίζει να σημειωθεί, ωστόσο, ότι οι τιμές των αγαθών εκτός ενέργειας (κίτρινη διακεκομμένη γραμμή στο Γράφημα 2β), εξακολουθούν να παραμένουν σε θετικό έδαφος (+0,7%, σε ετήσια βάση, τον Μάρτιο), διατηρώντας και τον εναρμονισμένο πληθωρισμό οριακά θετικό.

Στο Γράφημα 4, παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη της τιμής του πετρελαίου τύπου Brent και του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ). Όπως παρατηρείται, υπάρχει θετική συσχέτιση μεταξύ των δύο μεταβλητών, με εξαίρεση τη χρονική περίοδο 2011-2013, όταν η μείωση της ιδιωτικής κατανάλωσης, λόγω συνεχούς ανόδου της ανεργίας, ώθησε χαμηλότερα τον ΕνΔΤΚ, παρά τη σχετική σταθερότητα της τιμής του Brent.

Όσον αφορά τις προοπτικές για τις τιμές πετρελαίου, η μειωμένη ζήτηση αναμένεται να διατηρηθεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και, παρά τη συμφωνία για μείωση της ημερήσιας παραγωγής, οι τιμές αναμένεται να διατηρηθούν σε υποτονικά επίπεδα. Ο Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας εκτιμά ότι η ημερήσια ζήτηση πετρελαίου θα μειωθεί κατά 9,3 εκατ. βαρέλια το 2020 (IEA, Oil Market Report, April 2020), ενώ, σύμφωνα με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η τιμή του πετρελαίου Brent αναμένεται να διαμορφωθεί το 2020 περί τα 37 δολάρια/βαρέλι (World Economic Outlook, April 2020), έναντι περίπου 64 δολάρια/βαρέλι το 2019. Συνεπώς, μπορούμε με σχετική βεβαιότητα να υποθέσουμε ότι βραχυχρόνια οι τιμές του πετρελαίου θα ασκήσουν καθοδικές πιέσεις στον ΕνΔΤΚ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 4
Πληθωρισμός στην Ελλάδα και τιμή πετρελαίου Brent.

Πηγή: Eurostat, Bloomberg

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΓΚΥΡΙΑ
Δείκτες Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ)

Ο Γενικός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή, τον Μάρτιο, παρέμεινε αμετάβλητος σε σχέση με τον Μάρτιο 2019, ενώ παρουσίασε αύξηση κατά 1,6% σε σχέση με τον Φεβρουάριο. Επιπλέον, ο δομικός πληθωρισμός, δηλαδή ο πληθωρισμός, εξαιρουμένων των καυσίμων, των τροφίμων, των ποτών και του καπνού¹, διαμορφώθηκε στο +1,1%.

Θετική επίδραση στο δείκτη παρουσίασαν οι εξής κατηγορίες αγαθών και υπηρεσιών (Γράφημα 5):

- «Ένδυση και Υπόδηση», κατά 12,2%, λόγω αύξησης των τιμών στα εν λόγω είδη.
- «Υγεία», κατά 1,5%, προερχόμενη, κυρίως, από τις αυξημένες τιμές στα φαρμακευτικά προϊόντα.

- «Ξενοδοχεία-Καφέ-Εστιατόρια», κατά 0,6%, λόγω της ανόδου των τιμών στα εστιατόρια-ζαχαροπλαστεία-καφεενεία-κυλικεία.
- «Εκπαίδευση», κατά 0,5%, λόγω, πρωτίστως, της αύξησης των τιμών στα διδακτρα προσχολικής και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- «Αλκοολούχα Ποτά και Καπνός», κατά 0,3%, λόγω της αύξησης των τιμών στα αλκοολούχα ποτά.

Η συνολική θετική συμβολή των ανωτέρω κατηγοριών στον πληθωρισμό υπολογίζεται σε περίπου 0,9 της ποσοστιαίας μονάδας.

Αντίθετα, μείωση σημείωσαν οι εξής ομάδες αγαθών και υπηρεσιών (Γράφημα 5):

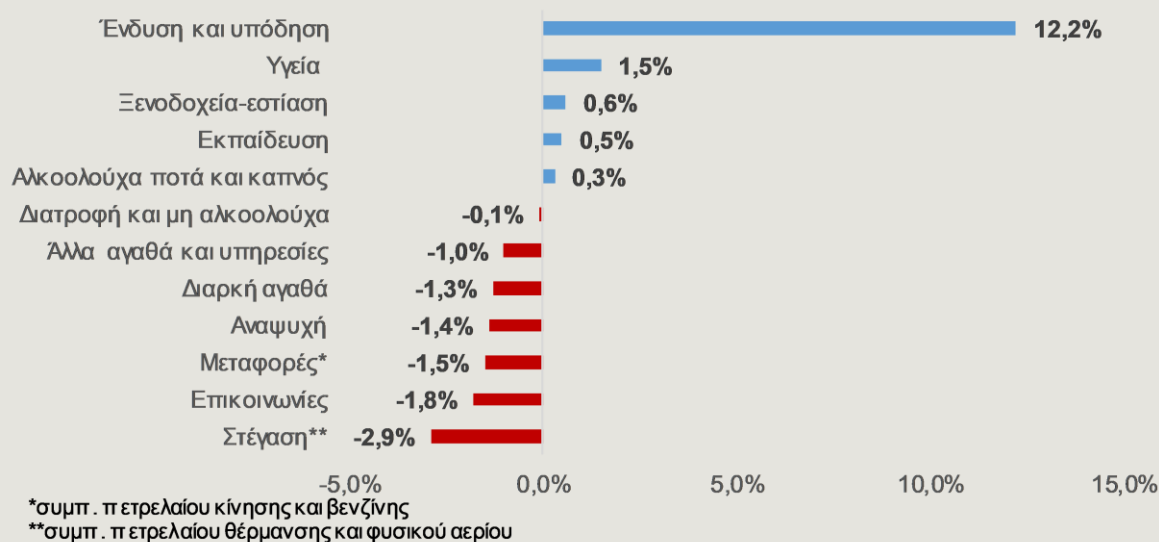
- «Στέγαση», κατά 2,9%, λόγω, κυρίως, της μείωσης των τιμών σε πετρέλαιο θέρμανσης, φυσικό αέριο και ηλεκτρισμό.
- «Επικοινωνίες», κατά 1,8%, λόγω της μείωσης των τιμών στις τηλεφωνικές υπηρεσίες.
- «Μεταφορές», κατά 1,5%, λόγω, κυρίως, της πτώσης των τιμών στα καύσιμα και λιπαντικά. Μέρος της πτώσης αντισταθμίστηκε από την αύξηση των τιμών στα καινούρια αυτοκίνητα.
- «Αναψυχή-Πολιτιστικές δραστηριότητες», κατά 1,4%, λόγω των μειωμένων τιμών σε οπτικοακουστικό εξοπλισμό, υπολογιστές και επισκευές.
- «Διαρκή αγαθά-Είδη νοικοκυριού και υπηρεσίες», κατά 1,3%, λόγω της μείωσης των τιμών στα υφαντουργικά προϊόντα οικιακής χρήσης, στις οικιακές συσκευές, καθώς και σε επισκευές και είδη άμεσης κατανάλωσης νοικοκυριού.
- «Διατροφή και Μη Αλκοολούχα Ποτά», κατά 0,1%, λόγω, κυρίως, της μείωσης των τιμών σε ψωμί και δημητριακά, αυγά, ψάρια, πατάτες, λαχανικά, έλαια και λίπη και άλλα είδη. Μέρος της μείωσης αντισταθμίστηκε από την αύξηση των τιμών σε κρέατα και αλλαντικά, γάλα νωπό πλήρες και νωπά φρούτα.
- «Άλλα αγαθά και υπηρεσίες», κατά 1,0%, λόγω, κυρίως, της μείωσης στα άλλα είδη ατομικής φροντίδας. Μέρος της εν λόγω μείωσης αντισταθμίστηκε από την αύξηση των τιμών στα ασφάλιστρα οχημάτων.

Η αποπληθωριστική επίδραση της μεταβολής των τιμών των ανωτέρω κατηγοριών προϊόντων στο Γενικό Δείκτη Τιμών Καταναλωτή ήταν περίπου 0,9 της ποσοστιαίας μονάδας.

Η πορεία του πληθωρισμού, κατά τους πρώτους τρεις μήνες του 2020, (+0,4%) επηρεάστηκε θετικά, κυρίως, από τις αυξήσεις των τιμών στις μεταφορές, τις επικοινωνίες, την υγεία, καθώς και στα είδη ένδυσης και υπόδησης. Αντίθετα, σε αρνητικό έδαφος κινήθηκαν οι μεταβολές των τιμών, το πρώτο τρίμηνο του έτους, σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2019, στη στέγαση, λόγω, πρωτίστως, της πτώσης των τιμών της ενέργειας, σε είδη αναψυχής και πολιτιστικές δραστηριότητες, καθώς και σε διαρκή αγαθά και είδη νοικοκυριού. Σημειώνεται ότι, κατά τη χρονική περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου 2019, ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή είχε παρουσιάσει ετήσια άνοδο κατά 0,7%.

Τέλος, ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ)² αυξήθηκε οριακά, κατά 0,2%, σε ετήσια βάση, τον Μάρτιο, ενώ ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή με Σταθερούς Φόρους (ΕνΔΤΚ-ΣΦ) παρουσίασε άνοδο κατά 1,5%, σε σύγκριση με τον Μάρτιο 2019.

Ετήσιες Μεταβολές Ομάδων Αγαθών και Υπηρεσιών Εθνικός ΔΤΚ, Μάρτιος 2020

ΓΡΑΦΗΜΑ 5

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Ιδιωτική Οικοδομική Δραστηριότητα

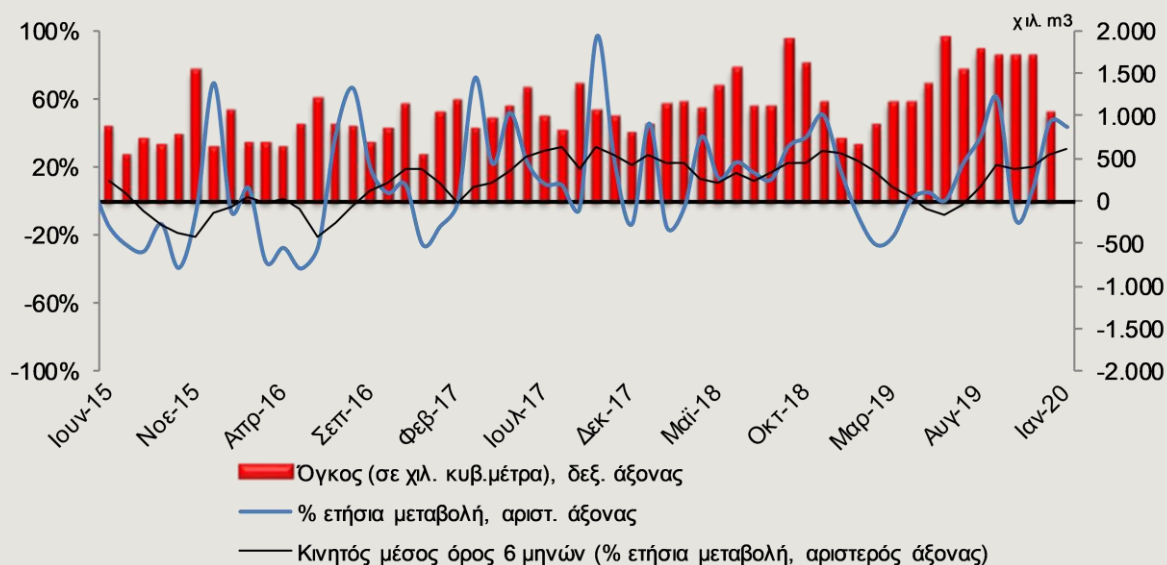
Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, τον Ιανουάριο 2020, η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα στη χώρα αυξήθηκε σημαντικά, κατά 55,5%, σε σχέση με τον αντίστοιχο περυσινό μήνα, με βάση τον αριθμό των εκδοθεισών οικοδομικών αδειών, κατά 51,4%, με βάση την επιφάνεια και κατά 43,9%, με βάση τον όγκο της οικοδομικής δραστηριότητας (Γράφημα 6).

Αναλυτικότερα, τον Ιανουάριο 2020, εκδόθηκαν 1.328 άδειες οικοδομής, οι οποίες αντιστοιχούσαν σε 256,5 χιλ. τετραγωνικά μέτρα και σε 1.038,7 χιλ. κυβικά μέτρα. Από τις 13 Περιφέρειες της χώρας, θετική ετήσια μεταβολή, σε όρους όγκου οικοδομικής δραστηριότητας, σημείωσαν εκείνες της Θεσσαλίας (+333,7%), της Στερεάς Ελλάδας (+180,6%), της Αττικής (+167,6%), των Ιόνιων Νήσων (+165,5%), της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (+127,1%), του Βορείου Αιγαίου (+49,7%), της Πελοποννήσου (+33,6%), της Κεντρικής Μακεδονίας (+19,7%), καθώς και της Δυτικής Ελλάδας (+19,2%). Στις υπόλοιπες Περιφέρειες καταγράφηκαν αρνητικές ετήσιες μεταβολές: Δυτική Μακεδονία (-75,9%), Κρήτη (-32,5%), Ήπειρος (-31,7%) και Νότιο Αιγαίο (-23,2%). Επιπλέον, από τις συνολικές νέες άδειες (1.328), σχεδόν οι μισές (46,2%) εκδόθηκαν στις περιφέρειες Αττικής (270), Κεντρικής Μακεδονίας (175) και Νοτίου Αιγαίου (169).

Τέλος, όσον αφορά τις επιχειρηματικές προσδοκίες στις ιδιωτικές κατασκευές, ο σχετικός δείκτης υποχώρησε οριακά, τον Μάρτιο, σύμφωνα με τα στοιχεία της DG-ECFIN και του IOBE, φθάνοντας στις 97,4 μονάδες, από 98,2 μονάδες, τον Φεβρουάριο, όμως, παρουσιάστηκε αρκετά υψηλότερος από τον αντίστοιχο περυσινό μήνα (86,8 μονάδες). Η πτώση του δείκτη προήλθε, κυρίως, από την επιδείνωση των προβλέψεων για το επίπεδο των προγραμματισμένων εργασιών του κλάδου, οι οποίες κινήθηκαν τον Μάρτιο σε αρνητικό πεδίο τιμών, παρά τη μικρή βελτίωση των προβλέψεων για απασχόληση στον κλάδο.

ΓΡΑΦΗΜΑ 6

Όγκος Ιδιωτικής Οικοδομικής Δραστηριότητας

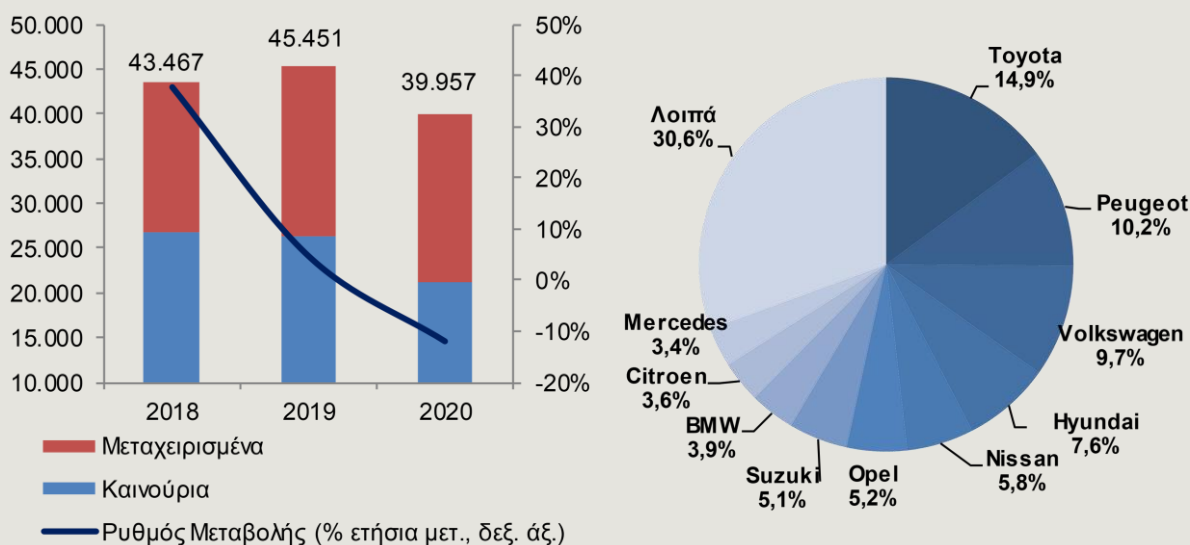

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Πωλήσεις νέων Επιβατικών Αυτοκινήτων

Αναφορικά με τις νέες χορηγούμενες άδειες κυκλοφορίας ΙΧ επιβατικών αυτοκινήτων, αυτές μειώθηκαν σημαντικά κατά 12,1%, σε ετήσια βάση, την περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου 2020, έναντι ετήσιας αύξησης κατά 4,6%, την αντίστοιχη περίοδο του 2019. Συγκεκριμένα, την περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου 2020, πωλήθηκαν συνολικά περίπου 40 χιλιάδες επιβατικά αυτοκίνητα, εκ των οποίων 21,1 χιλιάδες ήταν καινούρια και τα υπόλοιπα (18,8 χιλιάδες) ήταν μεταχειρισμένα (Γράφημα 7). Παρά το υψηλότερο μερίδιο των καινούριων πωλούμενων αυτοκινήτων, ο ρυθμός μείωσης στις πωλήσεις των καινούριων αυτοκινήτων (-19,6%) είναι μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο των μεταχειρισμένων (-1,9%).

Σχετικά με τις πωλήσεις καινούριων επιβατικών αυτοκινήτων, ανά εμπορικό σήμα (Γράφημα 8), την περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου 2020, το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς κατείχε η Toyota (14,9%) και ακολουθούν η Peugeot (10,2%), η Volkswagen (9,7%), η Hyundai (7,6%), η Nissan (5,8%), η Opel (5,2%) και η Suzuki (5,1%).

Χορήγηση Νέων Αδειών Κυκλοφορίας, Ιανουάριος-Μάρτιος 2020 και Μερίδιο ανά Εμπορικό Σήμα

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
Πανδημία του κορωνοϊού και διεθνές εμπόριο

Το 2020, υπό την απειλή μιας παγκόσμιας πανδημίας (Covid-19), κάθε χώρα αντιμετωπίζει την υγειονομική και συνάμα οικονομική κρίση με το δικό της τρόπο. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) σε πρόσφατη έκθεσή του (World Economic Outlook, April 2020) προβλέπει, ότι το παγκόσμιο ΑΕΠ θα συρρικνωθεί κατά 3% το 2020, επισημαίνοντας τη σημαντική επίπτωση της συγκεκριμένης πανδημικής κρίσης στις ανεπτυγμένες οικονομίες (ΑΕΠ 2020: -6,1%), καθώς αυτές θα επηρεαστούν περισσότερο από τις υπόλοιπες.

Ο βαθμός παγκοσμιοποίησης των οικονομικών δραστηριοτήτων βρέθηκε το 2008 στο ανώτατο επίπεδό του, καθώς το διεθνές εμπόριο, ως ποσοστό του παγκόσμιου ΑΕΠ, διαμορφώθηκε στο 61%, από 43% το 1995 (Γράφημα 9). Ωστόσο, η χρηματοπιστωτική κρίση που ακολούθησε ήρθε να διακόψει αυτή την ανοδική τάση. Η αύξηση του όγκου των εμπορικών συναλλαγών συνοδεύτηκε και με αύξηση των διασυννοριακών κινήσεων κεφαλαίου. Ειδικότερα, σημαντική ήταν η εξέλιξη της πορείας των άμεσων ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ), η οποία ακολούθησε την πορεία του διεθνούς εμπορίου. Στο Γράφημα 9, στο οποίο αποτυπώνεται η εξέλιξη των ΑΞΕ από το 1995, διαπιστώνεται ότι οι ΑΞΕ μειώθηκαν το 2018 κατά 4 ποσοστιαίες μονάδες από το ιστορικά υψηλό του 2007, ενώ η μείωση της διεθνούς εμπορικής δραστηριότητας, λόγω της πανδημίας και της ενδεχόμενης ενίσχυσης της εσωστρέφειας, σηματοδοτούν την περαιτέρω υποχώρησή τους. Κατά κανόνα, οι ΑΞΕ, όπως και οι εγχώριες επενδύσεις, παρουσιάζουν υψηλά επίπεδα μεταβλητότητας και απαιτούν ένα σταθερό οικονομικό περιβάλλον και ως εκ τούτου αλλαγές στον οικονομικό κύκλο, νομισματικές διακυμάνσεις και αλλαγές στην επιχειρηματική εμπιστοσύνη δημιουργούν αβεβαιότητα η οποία λειτουργεί αποτρεπτικά. Άλλωστε, πάρα την ανάκαμψη που σημειώθηκε μετά την οικονομική κρίση του 2008-09, οι ΑΞΕ σύμφωνα με την έκθεση World Investment Report 2019 – UNCTAD εμφανίζουν μέσο ρυθμό αύξησης 1%, για την περίοδο 2008-18, έναντι 8% που είχαν επιτύχει την περίοδο 2000-07.

Είναι αναμφισβήτητο ότι η ενίσχυση του φαινομένου της παγκοσμιοποίησης συνέβαλε σημαντικά στη μείωση του πληθωρισμού με την πάροδο του χρόνου, ενώ επιταχύνθηκε σημαντικά όταν η Κίνα εντάχθηκε στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου το 2001. Αν και διαφαίνεται ότι ο Covid-19 θα λειτουργήσει βραχυπρόθεσμα αποπληθωριστικά (μείωση κατανάλωσης, χαμηλές τιμές ενέργειας), το ερώτημα που γεννάται είναι εάν ενδεχόμενη επιβράδυνση του ρυθμού της παγκοσμιοποίησης θα προκαλέσει αύξηση του πληθωρισμού μακροπρόθεσμα.

Η κύρια επίδραση του Covid-19 εστιάζεται στην πλευρά της προσφοράς. Ο τερματισμός λειτουργίας οικονομικών μονάδων, η επιβράδυνση των παραδόσεων παραγγελιών και οι περιορισμοί στα ταξίδια θα μειώσουν την παραγωγή και θα αυξήσουν το κόστος των αγαθών. Μια διαταραχή ανεφοδιασμού, δεν αποκλείεται να οδηγήσει σε στασιμοπληθωρισμό, καθώς είναι πιθανό να υπάρξει τόσο μείωση της παραγωγής, όσο και αύξηση των τιμών.

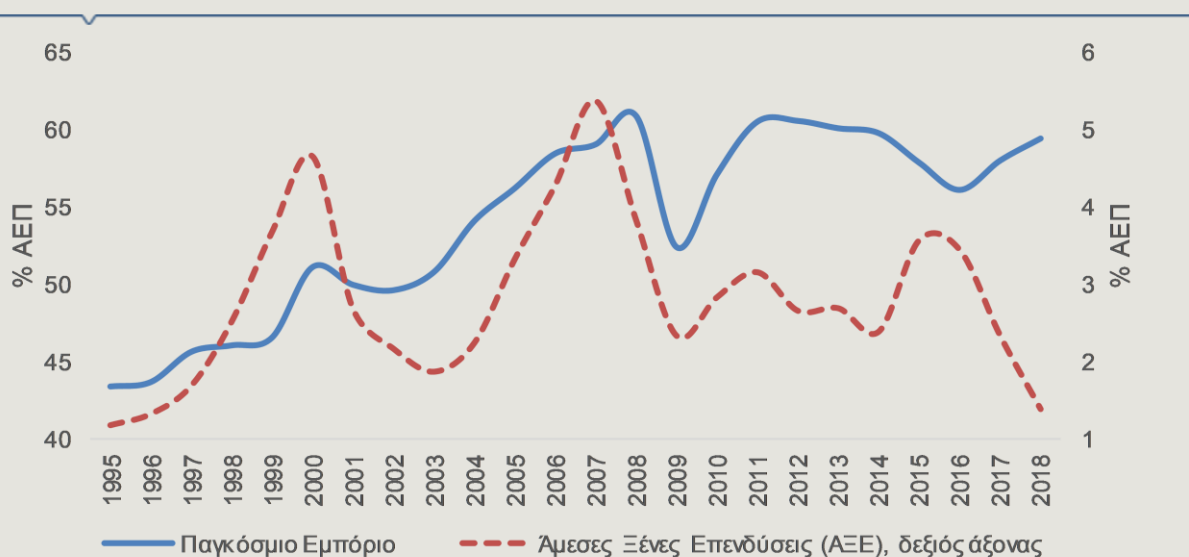
Μπορεί ο COVID-19 να αντιστρέψει τις τάσεις παγκοσμιοποίησης των οικονομικών δραστηριοτήτων;

Οι προσπάθειες αντιμετώπισης της πανδημίας, μέχρι σήμερα, έχουν προέλθει, κυρίως, από τα κράτη και τους αντίστοιχους θεσμούς αυτών. Παρότι το κράτος έχει διαδραματίσει κεντρικό ρόλο κατά τη διάρκεια αυτής της πανδημίας, δεν θα πρέπει να αγνοηθεί η σημασία της διακρατικής συνεργασίας για την αντιμετώπιση των οικονομικών, πολιτικών και υγειονομικών συνεπειών του κορωνοϊού. Η συνεχιζόμενη πανδημία του Covid-19 είναι πιθανό να προκαλέσει μια δοκιμασία αντοχών, αναγκάζοντας επιχειρήσεις και κράτη να περιορίσουν τα ταξίδια και το εμπόριο, χωρίς ωστόσο να αποκλείεται να οδηγηθούμε σε μια επανεκτίμηση του διεθνούς συστήματος. Η Ευρώπη έχει προβεί σε κλείσιμο των συνόρων της προκειμένου να σταματήσει την εξάπλωση του Covid-19, διακόπτοντας τα ταξίδια μεταξύ των χωρών. Παράλληλα, οι παρενέργειες αυτών των περιορισμών στις ταξιδιωτικές μετακινήσεις και των συνοριακών ελέγχων δεν θα αφήσουν ανεπηρέαστες τις αλυσίδες εφοδιασμού, στις οποίες βασίζεται ο κόσμος για πολλά διαφορετικά αγαθά. Η παγκοσμιοποίηση θα επιστρέψει μετά το τέλος της πανδημικής κρίσης, καθώς η σύγχρονη τεχνολογία Πληροφορικής και Επικοινωνιών θα διαδραματίζει βασικό ρόλο στα καταναλωτικά πρότυπα και την επιχειρηματική δράση και συμπεριφορά.

Στην μετά Covid19 εποχή θα συνεχιστεί η ταχεία οικονομική μεγέθυνση οικονομιών όπως της Ινδίας, της Κίνας και της Ινδονησίας. Άλλωστε, το ΔΝΤ σε πρόσφατη έκθεσή του (World Economic Outlook, April 2020), προβλέπει ότι η οικονομική μεγέθυνση στις αναδυόμενες και στις αναπτυσσόμενες ασιατικές οικονομίες θα διατηρήσει το 2020 το θετικό της πρόσημο (+1%), πάρα την υφιστάμενη κατάσταση που θα επικρατήσει σε διεθνές επίπεδο. Οι οικονομίες της Ασίας είναι άμεσα εξαρτώμενες από τα οφέλη της παγκοσμιοποίησης, με αποτέλεσμα με δυσκολία να θελήσουν να την εγκαταλείψουν. Στην Ευρώπη, η μετά Covid-19 εποχή θα είναι αρκετά διαφορετική από ό,τι ήταν στο πρόσφατο παρελθόν. Η διαδικασία του Brexit θα είναι υπό εξέλιξη, οι διαφωνίες μεταξύ των χωρών σχετικά με τη μετανάστευση θα βρίσκονται στην πολιτική ατζέντα, η οικονομική ισχύς της Γερμανίας, ενδεχομένως, να έχει δεχτεί σημαντικό πλήγμα, ενώ δεν αποκλείεται να αρχίσει να δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στο εθνικό συμφέρον. Η πανδημική κρίση ήδη ώθησε τις χώρες στο να εξαρτώνται περισσότερο από την εθνική τους βιομηχανία για την κάλυψη των αναγκών τους, καθώς έχουν διακοπεί οι αλυσίδες εφοδιασμού. Οι χώρες θα αναδιαμορφώσουν τις οικονομίες τους, προκειμένου να εξετάσουν τη δυνατότητα υποκατάστασης των εισαγωγών, εστιάζοντας περισσότερο στις εγχώριες δεξιότητες, καθώς οι κίνδυνοι και οι παγίδες της υπερβολικής εξάρτησης από τις ξένες προμήθειες καθίστανται πλέον εμφανείς.

ΓΡΑΦΗΜΑ 9

Η εξέλιξη της παγκοσμιοποίησης 1995-2018: Παγκόσμιο Εμπόριο και Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (% επί του παγκόσμιου ΑΕΠ)

Πηγή:
Παγκόσμια
Τράπεζα

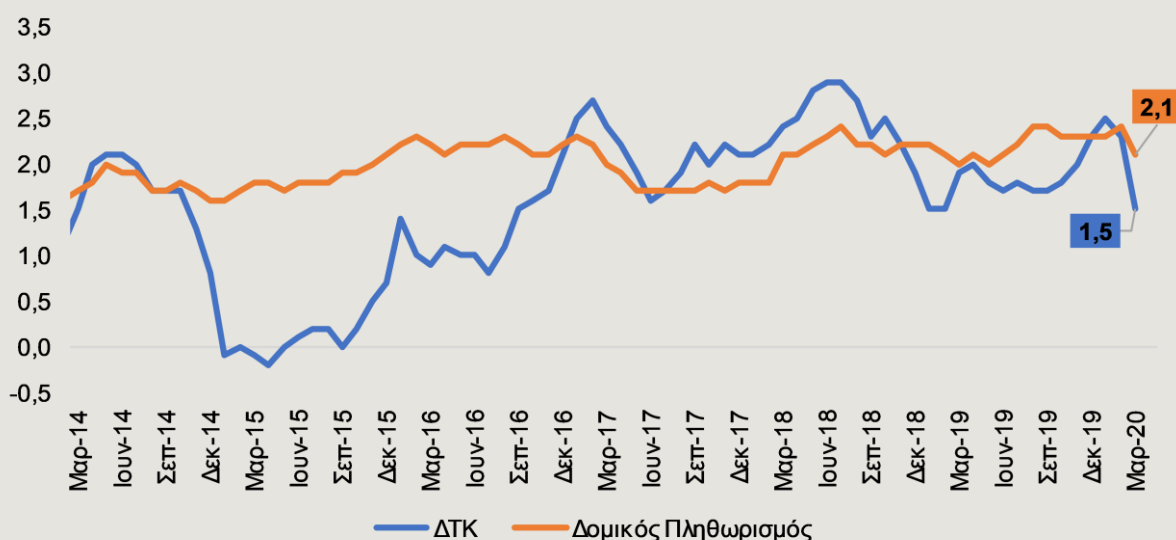
Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ)

Σύμφωνα με τα μη εποχικά διορθωμένα στοιχεία, τον Μάρτιο, ο πληθωρισμός υποχώρησε στο 1,5%, σε ετήσια βάση, τη χαμηλότερη μέτρηση των τελευταίων 13 μηνών, έναντι 2,3%, τον προηγούμενο μήνα. Η διαμόρφωση του πληθωρισμού στα τρέχοντα επίπεδα οφείλεται κυρίως στην αύξηση των τιμών των υπηρεσιών ιατρικής φροντίδας (+5,5%, ετήσια μεταβολή), των ενοικίων κατοικίας (+3,0%, ετήσια μεταβολή) και των τιμών των τροφίμων (+1,9%, ετήσια μεταβολή). Επιπρόσθετα, ο δομικός πληθωρισμός (ΔΤΚ εξαιρουμένων των τιμών τροφίμων και ενέργειας), τον Μάρτιο, υποχώρησε στο 2,1%, από 2,4%, τον προηγούμενο μήνα (Γράφημα 10). Σε σύγκριση με τον Φεβρουάριο, ο πληθωρισμός διαμορφώθηκε σε -0,4% (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία), λόγω κυρίως της μεγάλης πτώσης των τιμών της ενέργειας (-5,8%), παρά την άνοδο των τιμών στα τρόφιμα (+0,3%).

Ο πληθωρισμός, τους επόμενους μήνες, ενδέχεται να διαμορφωθεί σε χαμηλότερα επίπεδα, για τους κάτωθι λόγους:

Πρώτον, από την τελευταία εβδομάδα του Φεβρουαρίου παρατηρείται πτώση των τιμών του αργού πετρελαίου Brent, η οποία εντάθηκε από την 9 Μαρτίου και μετά. Η μείωση των τιμών ήταν το συνδυαστικό αποτέλεσμα των ανησυχιών για μειωμένη ζήτηση πετρελαίου, ως απόρροια των αρνητικών επιπτώσεων στην παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα από την εξάπλωση του Covid-19, καθώς και της διαφωνίας μεταξύ της Σαουδικής Αραβίας και της Ρωσίας για μείωση της ημερήσιας παραγωγής πετρελαίου. Παρά την επίτευξη, εν τέλει, συμφωνίας την 12 Απριλίου, οι τιμές το 2020 αναμένεται να κινηθούν υποτονικά. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, σύμφωνα με την U.S. Energy Information Administration-EIA, η τιμή του αργού πετρελαίου Brent άμεσης παράδοσης διαμορφώθηκε, τον Μάρτιο, στα 32 δολάρια/βαρέλι, ήτοι μειωμένη κατά 24 δολάρια/βαρέλι σε σύγκριση με την τιμή του Φεβρουαρίου. Η EIA αναμένει ότι η τιμή του αργού πετρελαίου Brent θα υποχωρήσει, από 64,37 δολάρια/βαρέλι, κατά μέσο όρο, το 2019, στα 33,04 δολάρια/βαρέλι το 2020, για να ανέλθει στα 45,62 δολάρια/βαρέλι το 2021. Όσον αφορά δε στην τιμή του αργού πετρελαίου West Texas Intermediate (WTI), η EIA εκτιμά ότι θα υποχωρήσει, από 57,02 δολάρια/βαρέλι το 2019, στα 29,34 δολάρια/βαρέλι το 2020 και θα ανέλθει στα 41,12 δολάρια/βαρέλι το 2021.

Δεύτερον, η ιδιωτική κατανάλωση, η οποία συνιστά το βασικότερο πυλώνα του αναπτυξιακού προτύπου των ΗΠΑ, αναμένεται να καταγράψει αρνητικό ρυθμό μεταβολής, κατά το τρέχον έτος, ασκώντας αποπληθωριστικές πιέσεις στο ΔΤΚ. Συγκεκριμένα, το 2019, το ΑΕΠ των ΗΠΑ, επικουρούμενο από την επεκτατική δημοσιονομική πολιτική, η οποία υιοθετήθηκε στις αρχές του 2018, αυξήθηκε κατά 2,3%, με την ιδιωτική κατανάλωση να σημειώνει άνοδο κατά 2,6%. Για το 2020, οι συμμετέχοντες στην αγορά αναμένουν βαθιά ύφεση της αμερικανικής οικονομίας, με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο να εκτιμά μείωση του ΑΕΠ κατά 5,9% (World Economic Outlook, April 2020). Το ξέσπασμα του Covid-19 και η εξέλιξή του σε πανδημία, αναμένεται να επιδεινώσει την καταναλωτική εμπιστοσύνη, με επακόλουθο τον περιορισμό των δαπανών από τα νοικοκυριά.

ΓΡΑΦΗΜΑ 10
Εξέλιξη πληθωρισμού και δομικού πληθωρισμού (ετήσιες % μεταβολές)

Πηγή:
US Bureau of
Labor Statistics

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το ΔΝΤ (World Economic Outlook, April 2020), ο πληθωρισμός στις ΗΠΑ αναμένεται να υποχωρήσει από 1,8% το 2019, σε 0,6% το 2020, για να ανέλθει σε 2,2% το 2021.

Ζώνη του Ευρώ (ΖτΕ)

Πληθωρισμός

Σύμφωνα με την τελική μέτρηση της Eurostat, ο πληθωρισμός τον Μάρτιο, σε ετήσια βάση, υποχώρησε, σε 0,7%, από 1,2% τον Φεβρουάριο (Γράφημα 11). Η μέτρηση του Μαρτίου είναι η χαμηλότερη των τελευταίων πέντε μηνών, ενώ υπολείπεται του στόχου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) για διατήρηση του ετήσιου πληθωρισμού κάτω αλλά πλησίον του 2% μεσοπρόθεσμα στη ΖτΕ. Ο δομικός πληθωρισμός (ΔΤΚ εξαιρουμένων των τιμών της ενέργειας, καθώς και των τροφίμων, των ποτών και του καπνού) υποχώρησε τον Μάρτιο στο 1,0%, από 1,2% τον προηγούμενο μήνα.

Η διαμόρφωση του πληθωρισμού στην περιοχή του 0,7% προήλθε από την ενίσχυση, σε ετήσια βάση, του ρυθμού αύξησης πρωτίστως των τιμών των υπηρεσιών (+1,3%) και των τιμών της κατηγορίας τρόφιμα-ποτά-καπνός (+2,4%) και δευτερευόντως των τιμών των βιομηχανικών αγαθών εκτός ενέργειας (+0,5%). Αντίθετα, οι τιμές της ενέργειας σημείωσαν έντονη πτώση, σε ετήσια βάση (-4,5%), ως απόρροια της σημαντικής μείωσης των τιμών του πετρελαίου.

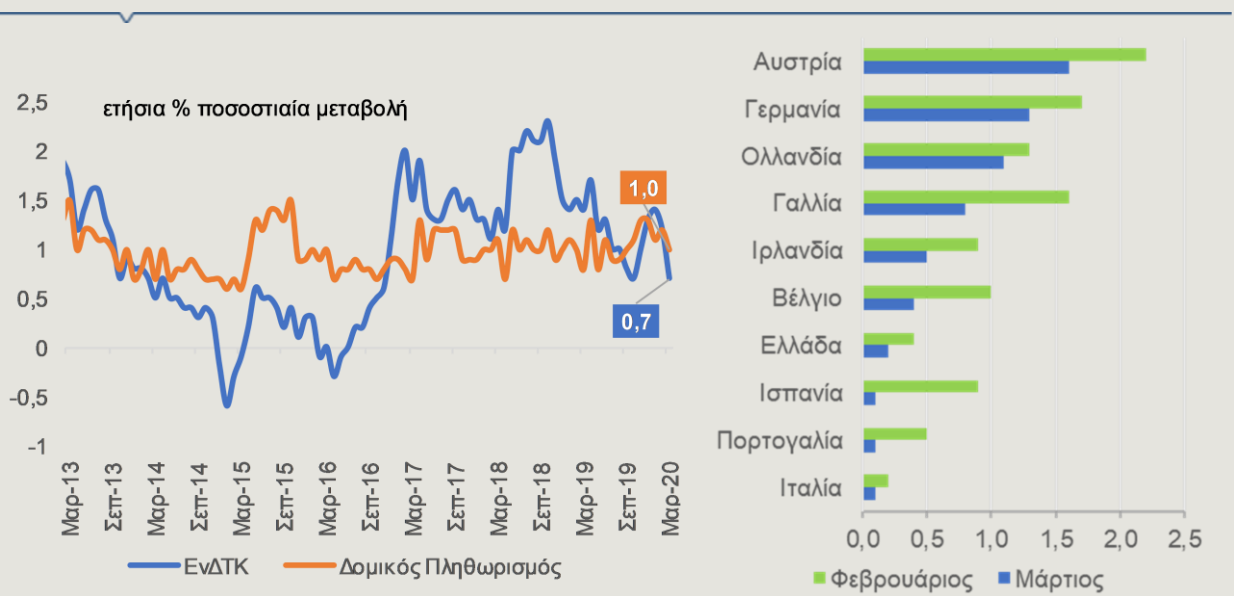
Οι υψηλότερες μετρήσεις του πληθωρισμού καταγράφηκαν στην Σλοβακία (+2,4%) και στην Λιθουανία (+1,7%), ενώ οι χαμηλότερες (+0,1%) στην Ιταλία, στην Ισπανία, στην Πορτογαλία και στην Κύπρο. Όσον αφορά τις μεγαλύτερες οικονομίες της ΖτΕ, ο πληθωρισμός στην Γερμανία και στην Γαλλία υποχώρησε στο +1,3% και +0,8% (Γράφημα 12), ενώ σημειώνεται ότι σε όλα τα κράτη -πλην της Μάλτας- καταγράφηκε μείωση του πληθωρισμού τον Μάρτιο, έναντι του Φεβρουαρίου.

Η υποχώρηση του πληθωρισμού στη ΖτΕ υποδηλώνει ότι οι αρνητικές επιπτώσεις από την εξάπλωση του Covid-19 επηρεάζουν ήδη την ευρωπαϊκή οικονομία, περιορίζοντας την οικονομική δραστηριότητα και ασκώντας αποπληθωριστικές πιέσεις. Οι τιμές της ενέργειας κατέγραψαν έντονη πτώση από το ξέσπασμα του Covid-19. Είναι χαρακτηριστικό ότι η τιμή του πετρελαίου τύπου Brent μειώθηκε, τον Μάρτιο κατά 39,2%, έναντι του Φεβρουαρίου, εν μέσω μειωμένης ζήτησης από την Κίνα, η οποία θεωρείται ο μεγαλύτερος εισαγωγέας πετρελαίου, παγκοσμίως. Παράλληλα, η ιδιωτική κατανάλωση, η οποία συνιστά το 70% περίπου του ΑΕΠ, αναμένεται να μειωθεί δραστικά, καταγράφοντας αρνητικό ετήσιο ρυθμό μεταβολής, καθώς η ΖτΕ θα εισέλθει το 2020 σε βαθιά ύφεση. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) σε πρόσφατη έκθεσή του (World Economic Outlook, April 2020) προέβη σε δυσμενείς εκτιμήσεις για το ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης στη ΖτΕ, ως απόρροια των αρνητικών επιπτώσεων από την εξάπλωση του Covid-19. Συγκεκριμένα, εκτιμά ότι το ΑΕΠ στη ΖτΕ θα συρρικνωθεί κατά 7,5% το 2020, για να αυξηθεί κατά 4,7% το 2021. Υπενθυμίζεται ότι ο πληθωρισμός διαμορφώθηκε στο 1,2% το 2019, έναντι 1,8% το 2018 και 1,5% το 2017, ενώ για το 2020 και το 2021, το ΔΝΤ (World Economic Outlook, April 2020) εκτιμά τον πληθωρισμό στο 0,2% και 1,0% αντίστοιχα.

ΓΡΑΦΗΜΑ 11

ΓΡΑΦΗΜΑ 12

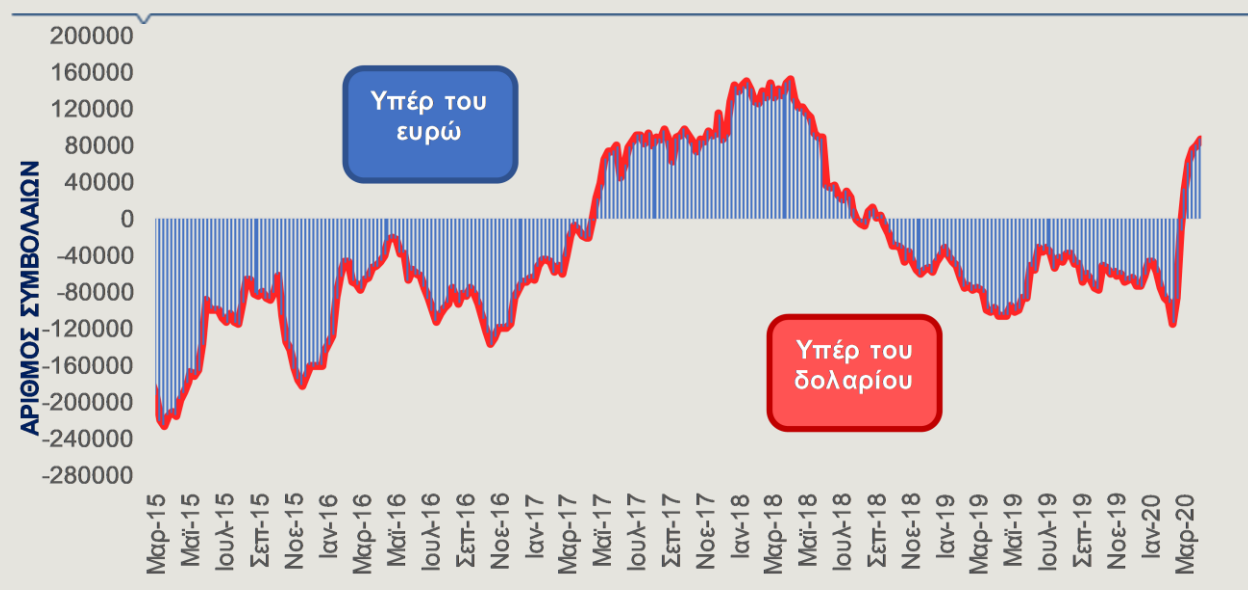
Εξέλιξη πληθωρισμού (ΕνΔΤΚ), δομικού πληθωρισμού και ΕνΔΤΚ σε επιλεγμένες χώρες

Πηγή:
Eurostat

Ισοτιμίες

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Χρηματιστηρίου του Σικάγου, οι συνολικές καθαρές τοποθετήσεις (αγορές μείον πωλήσεις) στην ισοτιμία ευρώ/δολάριο διατηρήθηκαν θετικές, την εβδομάδα που έληξε την 14 Απριλίου. Οι θετικές θέσεις (υπέρ του ευρώ, "long") αυξήθηκαν κατά 6.993 συμβόλαια, με αποτέλεσμα οι συνολικές καθαρές θέσεις να διαμορφωθούν στα 86.617 συμβόλαια, από 79.624 συμβόλαια, την προηγούμενη εβδομάδα (Γράφημα 13). Σημειώνεται ότι πρόκειται για την έβδομη διαδοχική εβδομαδιαία αύξηση που καταγράφεται από την 21 Ιανουαρίου 2020.

ΓΡΑΦΗΜΑ 13
Specs θέσεις για μη εμπορικές/κερδοσκοπικές συναλλαγές

 Πηγή:
CFTC, IMM

Ευρώ (EUR/USD) ► Η ισοτιμία ευρώ-δολαρίου, την 20 Απριλίου, στην Ευρώπη, διαμορφωνόταν περί τα 1,0864 USD/EUR, με αποτέλεσμα το ευρώ να σημειώνει, από την αρχή του έτους, απώλειες έναντι του δολαρίου (-3,1%), ενώ διαπραγματευόταν υψηλότερα κατά 5,0% από το χαμηλό που είχε καταγράψει την 3 Ιανουαρίου 2017 (\$1,0342).

Διατηρείται η μεταβλητότητα στην αγορά συναλλάγματος, καθώς η συνεχής ενημέρωση αναφορικά με τις εξελίξεις και τις επιπτώσεις του Covid-19 στην παγκόσμια οικονομία ασκεί καταλυτική επίδραση στην επενδυτική συμπεριφορά. Η κατάρρευση των τιμών του πετρελαίου, ως απόρροια της μειωμένης ζήτησης, αναμένεται να προκαλέσει εκ νέου κλυδωνισμούς στις χρηματαγορές, αυξάνοντας περαιτέρω το βαθμό αποστροφής επενδυτικού κινδύνου. Το δολάριο, λειτουργώντας σε περιόδους κρίσεων ως ασφαλές καταφύγιο, ευνοείται από τη διατήρηση και την αύξηση της αβεβαιότητας. Επιπλέον, ενισχυτικά λειτουργεί για το αμερικανικό νόμισμα η πρόθεση της κυβέρνησης των ΗΠΑ να προβεί σε σταδιακή άρση των περιοριστικών μέτρων, προκειμένου να ξεκινήσει η ομαλοποίηση της οικονομικής δραστηριότητας.

Ελβετικό Φράγκο (CHF) ► Το ευρώ καταγράφει σταθεροποιητικές τάσεις έναντι του φράγκου, κινούμενο στην περιοχή των 1,05148 φράγκων (20.04.2020), έχοντας υποχωρήσει, ωστόσο, την περασμένη εβδομάδα. Το ευρώ σημειώνει, από την αρχή του έτους, απώλειες έναντι του φράγκου, της τάξης του 3,1%. Βάσει των δημοσιευθέντων νομισματικών στοιχείων της SNB την προηγούμενη εβδομάδα, πιθανολογείται ότι υπήρξε παρέμβασή της στην αγορά συναλλάγματος για αποτροπή ενίσχυσης του φράγκου, καθώς το ποσό των μετρητών που οι εμπορικές τράπεζες της Ελβετίας είχαν καταθέσει στην SNB ανήλθε στα 637,2 δισ. φράγκα, για την εβδομάδα που έληξε την 17 Απριλίου, από 634,1 δισ. φράγκα, για την εβδομάδα μέχρι και την 10 Μαρτίου. Η αύξηση των καταθέσεων που καταγράφεται τις τελευταίες οκτώ εβδομάδες υποδηλώνει ότι η SNB προτιμά παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος (αγορές δολαρίων και ευρώ), παρά να μειώσει τα επιτόκιά της από το τρέχον επίπεδο του -0,75% (το χαμηλότερο παγκόσμια).

Στερλίνα (GBP) ► Η στερλίνα, την 20 Απριλίου, εμφάνιζε αρνητική εικόνα, καταγράφοντας ήπιες απώλειες τόσο έναντι του δολαρίου ΗΠΑ (1,2442 USD/GBP), όσο και έναντι του ευρώ (0,87367 GBP/EUR). Σημειώνεται ότι, από την αρχή του έτους, η στερλίνα καταγράφει απώλειες 3,3% έναντι του ευρώ και 6,1% έναντι του δολαρίου.

Η επανέναρξη των διαπραγματεύσεων μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου (Η.Β.) και της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον καθορισμό των μελλοντικών εμπορικών τους σχέσεων, επανέφερε στο προσκήνιο τις ανησυχίες των συμμετεχόντων στις αγορές περί μη επίτευξης συμφωνίας μεταξύ των δύο μερών εντός του προκαθορισμένου χρονοδιαγράμματος. Αξιωματούχος της βρετανικής κυβέρνησης με δηλώσεις του διεμήνυσε ότι η πλευρά του Η.Β. δεν επιθυμεί παράταση της μεταβατικής περιόδου, καθώς μια τέτοια εξέλιξη θα επέτεινε την αβεβαιότητα, ενώ θα στερούσε τη νομοθετική και οικονομική ευελιξία που χρειάζεται το Η.Β. προκειμένου να αντιμετωπίσει τις συνέπειες της πανδημίας. Οι επόμενοι γύροι διαπραγματεύσεων συμφωνήθηκε να ξεκινήσουν την 11 Μαΐου και την 1 Ιουνίου. Συνεπώς, πέραν των επιπτώσεων του Covid-19 στη βρετανική οικονομία, η πορεία της στερλίνας βραχυπρόθεσμα είναι άμεσα συνυφασμένη και με την πρόοδο ή μη των συγκεκριμένων διαπραγματεύσεων.

Σωρευτικά, η στερλίνα, από την ημέρα διεξαγωγής του δημοψηφίσματος την 23 Ιουνίου 2016, έχει διολισθηθεί κατά 16,0% έναντι του δολαρίου και κατά 14,0% έναντι του ευρώ. Σε επίπεδο ανάληψης επενδυτικού κινδύνου, το ασφάλιστρο κινδύνου (CDS-Credit Default Swaps), πενταετούς διάρκειας, την 20 Απριλίου, διαμορφωνόταν σε 40,7 μ.β., από 41,2 μ.β., την 13 Απριλίου.

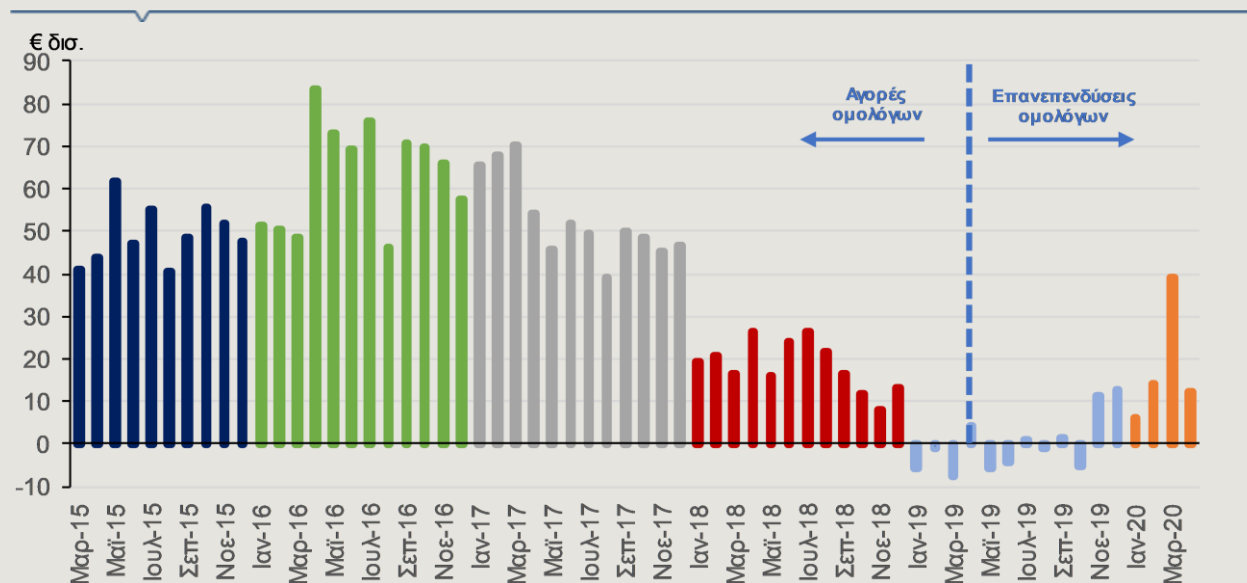
Αγορές ομολόγων – Χαρτοφυλάκιο κρατικών ομολόγων Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ)

Η αξία του χαρτοφυλακίου κρατικών ομολόγων της ΕΚΤ (Γράφημα 14), που έχει προέλθει από την εφαρμογή του προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης (QE), για την εβδομάδα μέχρι την 17 Απριλίου, διαμορφώθηκε στα Ευρώ 2,181 τρισ. Η ΕΚΤ προέβη σε αγορές καλυμμένων ομολόγων, αξίας Ευρώ 1,515 δισ. και πωλήσεις Asset-Backed Securities, αξίας Ευρώ 194 εκατ. Επιπρόσθετα, η ΕΚΤ, την περασμένη εβδομάδα, πραγματοποίησε αγορές εταιρικών και ασφαλιστικών ομολογιακών τίτλων, αξίας Ευρώ 1,381 δισ., με τη συνολική αξία του εν λόγω χαρτοφυλακίου να διαμορφώνεται περί τα Ευρώ 206 δισ.

Στην ελληνική αγορά ομολόγων, το εύρος της απόδοσης του δεκαετούς κρατικού ομολόγου, λήξης 12 Μαρτίου 2029, με κουπόνι 3,875%, διαμορφωνόταν την 20 Απριλίου μεταξύ 2,03%-2,16%. Η διαφορά απόδοσης μεταξύ του δεκαετούς ομολόγου της Ελλάδας και του δεκαετούς ομολόγου της Γερμανίας (spread) ανήλθε στις 258 μονάδες βάσης. Παράλληλα, η απόδοση του δεκαετούς ομολόγου της Γερμανίας, ως σημείο αναφοράς του κόστους δανεισμού της Ζώνης του Ευρώ, διαμορφώθηκε στο -0,45% (Γράφημα 15).

ΓΡΑΦΗΜΑ 14

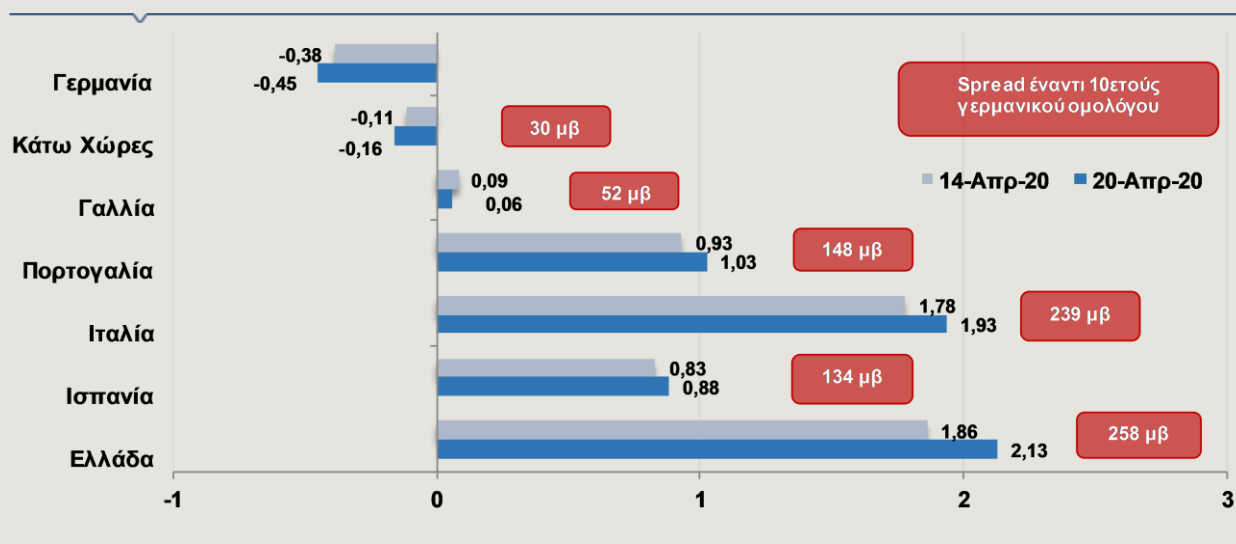
Εξέλιξη αγοραπωλησιών κρατικών ομολόγων ανά μήνα από την ΕΚΤ

Πηγή:
Ευρωπαϊκή
Κεντρική
Τράπεζα, Alpha
Bank

Ανοδικά κινήθηκαν, την περασμένη εβδομάδα, οι αποδόσεις των δεκαετών ομολόγων των κρατών-μελών της περιφέρειας της Ευρωζώνης, σε αντίθεση με τις αποδόσεις των αντίστοιχων ομολόγων των κρατών του αποκαλούμενου πυρήνα της Ευρωζώνης. Το πακέτο μέτρων που συμφωνήθηκε στο Eurogroup κρίθηκε από την επενδυτική κοινότητα κατώτερο των προσδοκιών, με αποτέλεσμα να ενταθούν οι πιέσεις στις ομολογιακές εκδόσεις των κρατών της περιφέρειας. Παράλληλα, η προοπτική έκδοσης ευρωομολόγου, που θα οδηγούσε σε αποκλιμάκωση της πίεσης που υφίστανται κράτη τα οποία πλήττονται με σφοδρότητα από την εξάπλωση του Covid-19, όπως η Ιταλία και η Ισπανία, φαίνεται επί του παρόντος να απομακρύνεται, αν και οι πρωτόγνωρες συνθήκες που βιώνουν όλες οι οικονομίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν αποκλείεται εν τέλει να επιβάλλουν την κοινή έκδοση χρέους. Στην πρωτογενή αγορά ομολόγων υπήρξαν νέες εκδόσεις την περασμένη εβδομάδα σε Γαλλία, Ισπανία, Ελλάδα και Βέλγιο, ενώ έπεται συνέχεια την τρέχουσα εβδομάδα από την Ιταλία και την Πορτογαλία, καθώς οι κυβερνήσεις σπεύδουν να εκμεταλλευτούν τις μαζικές αγορές ομολόγων από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, στο πλαίσιο τόσο του υφιστάμενου όσο και του νέου προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού ύψους Ευρώ 750 δισ.

Το δεκαετές ομόλογο της Πορτογαλίας, την 20 Απριλίου, κατέγραφε απόδοση 1,03%, της Ισπανίας 0,88% και της Ιταλίας 1,93%. Η διαφορά απόδοσης του δεκαετούς πορτογαλικού ομολόγου σε σχέση με την αντίστοιχη του γερμανικού ανήλθε στις 148 μ.β., ενώ του δεκαετούς ιταλικού ομολόγου στις 239 μ.β. Η απόδοση του δεκαετούς ομολόγου των ΗΠΑ διαμορφωνόταν στο 0,62%, την 20 Απριλίου.

ΓΡΑΦΗΜΑ 15
Αποδόσεις 10ετών ομολόγων (%) και spreads έναντι 10ετούς γερμανικού ομολόγου

Πηγή:
Bloomberg,
Alpha Bank

Η Ελληνική Οικονομία σε Αριθμούς

Ετήσια στοιχεία	2015	2016	2017	2018	2019	Ετήσιες Μεταβολές
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2010)	-0,4	-0,2	1,5	1,9	1,9	
Ιδιωτική Κατανάλωση	-0,2	0,0	0,9	1,1	0,8	
Δημόσια Κατανάλωση	1,6	-0,7	-0,4	-2,5	2,1	
Ακαθάριστες Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου	0,7	4,7	9,1	-12,2	4,7	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	3,1	-1,8	6,8	8,7	4,8	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	0,4	0,3	7,1	4,2	2,5	
Γεν. Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μεταβ., μ.ο. έτους)	-1,7	-0,8	1,1	0,6	0,3	
Ανεργία (% , μέσο έτους)	24,9	23,5	21,5	19,3	17,3	
Πρωτογενές Ισοζύγιο της Γεν. Κυβέρνησης (% ΑΕΠ) *	0,6	3,5	3,9	4,4		
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	175,9	178,5	176,2	181,2		
Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-0,8	-1,7	-1,9	-2,8	-1,4	

Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας	2018	2019			2019-20 Τελευταία διαθέσιμη περίοδος	Τριμηνιαία στοιχεία (% ετήσιες μεταβολές)
		Q2	Q3	Q4		
Οικονομική Δραστηριότητα (% ετήσια μεταβολή)						
Όγκος Λιαν. Εμπορίου (εκτός καυσίμων-λιπ/κών)	1,6	-1,1	1,6	2,9	7,9 (Ιαν. '20)	
Νέες εγγραφές Επιβατηγών Αυτοκινήτων	25,8	13,1	23,7	12,2	-12,1 (Ιαν-Μαρ.20)	
Ιδιωτική Οικοδομική Δραστ/τα (όγκος σε χιλ. m³)	21,4	2,4	40,1	14,5	43,9 (Ιαν. '20)	
Βιομηχανική Παραγωγή: Μεταποίηση	2,8	2,4	1,6	-1,1	0,8 (Ιαν.-Φεβ. '20)	
Δείκτες Προσδοκιών						
Δείκτης Υπευθ. Προμηθειών στη μεταποίηση PMI	54,1	54,4	54,4	53,8	42,5 (Μαρ. '20)	
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	103,8	102,4	108,1	108,8	109,4 (Μαρ. '20)	
Δείκτης Επιχ/κών Προσδοκιών στη Βιομηχανία	102,8	103,8	104,8	104,1	108,7 (Μαρ. '20)	
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών	-44,0	-29,4	-11,7	-7,1	-16,5 (Μαρ. '20)	
Πιστωτική Επέκταση, (% ετήσια μεταβολή, τέλος περιόδου)						
Ιδιωτικός Τομέας	-1,1	-0,2	-0,5	-0,6	-0,7 (Φεβ. '20)	
Επιχειρήσεις (μη χρηματοπιστωτικές)	0,2	2,5	2,2	1,7	1,2 (Φεβ. '20)	
- Βιομηχανία	-0,6	-0,9	-1,3	0,4	0,9 (Φεβ. '20)	
- Κατασκευές	-0,6	0,2	0,7	-4,4	-4,4 (Φεβ. '20)	
- Τουρισμός	3,6	4,9	4,1	3,8	3,5 (Φεβ. '20)	
Νοικοκυριά	-2,2	-2,6	-2,9	-2,9	-2,9 (Φεβ. '20)	
- Καταναλωτικά Δάνεια	-0,8	-0,9	-1,1	-1,6	-1,5 (Φεβ. '20)	
- Στεγαστικά Δάνεια	-2,8	-3,1	-3,3	-3,4	-3,4 (Φεβ. '20)	
Τιμές και Αγορά Εργασίας						
Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μετ., μ.ο. περιόδου)	0,6	0,3	-0,1	0,1	0,0 (Μαρ. '20)	
Δκτ Τιμών Διαμερισμάτων, (% ετήσια μεταβολή)	1,8	7,7	8,3	7,5	7,5 (Δ' τρίμ.)	
Ανεργία (%)	19,3	17,3	16,9	16,5	16,4 (Ιαν. '20)	
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2010)						
Ιδιωτική Κατανάλωση	1,1	0,0	0,6	1,8	1,8 (Δ' τρίμ.)	
Δημόσια Κατανάλωση	-2,5	9,8	0,1	-1,4	-1,4 (Δ' τρίμ.)	
Επενδύσεις	-12,2	-5,4	2,7	14,4	14,4 (Δ' τρίμ.)	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	8,7	5,2	9,2	1,0	1,0 (Δ' τρίμ.)	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	4,2	3,9	-2,8	-0,3	-0,3 (Δ' τρίμ.)	

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, ΕΛΣΤΑΤ, IOBE, IHS Markit

* Χωρίς την επίπτωση της υποστήριξης των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων

¹ Πρόκειται για τον Πυρήνα του Πληθωρισμού, ο οποίος σύμφωνα με τον ορισμό της ΕΛΣΤΑΤ υπολογίζεται από το Δείκτη Τιμών Καταναλωτή εξαιρώντας τις ομάδες: Διατροφή και μη αλκοολούχα ποτά, Αλκοολούχα ποτά, Καπνός και Προϊόντα Ενέργειας.

² Ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή διασφαλίζει τη συγκρισιμότητα μεταξύ των χωρών της ΕΕ-28. Οι κύριες διαφορές μεταξύ του εναρμονισμένου και του εθνικού δείκτη είναι:

- Το έτος αναφοράς του ΕνΔΤΚ είναι το 2015=100,0 και του εθνικού ΔΤΚ το 2009=100,0.
- Ο ΕνΔΤΚ καλύπτει τις καταναλωτικές δαπάνες που πραγματοποιούνται στην οικονομική επικράτεια της Χώρας από μόνιμους ή μη μόνιμους κάτοικους, ενώ ο εθνικός ΔΤΚ καλύπτει τις καταναλωτικές δαπάνες των ιδιωτικών νοικοκυριών μόνιμων κατοίκων στην οικονομική επικράτεια και στην αλλοδαπή.
- Οι συντελεστές στάθμισης των ειδών του ΕνΔΤΚ υπολογίζονται βάσει στοιχείων των Εθνικών Λογαριασμών και της Έρευνας Οικογενειακών Προϋπολογισμών (ΕΟΠ), ενώ του εθνικού ΔΤΚ υπολογίζονται βάσει στοιχείων της ΕΟΠ.

Το παρόν δελτίο εκδίδεται από την Alpha Bank και έχει αποκλειστικά ενημερωτικό χαρακτήρα. Οι πληροφορίες που περιέχει προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευτεί από την Alpha Bank και αποτελούν έκφραση γνώμης βασισμένη σε διαθέσιμα δεδομένα μιας συγκεκριμένης ημερομηνίας. Το παρόν δεν αποτελεί συμβουλή ή σύσταση ούτε προτροπή για την διενέργεια οποιασδήποτε συναλλαγής και ως εκ τούτου δεν έχουν ληφθεί υπόψη παράγοντες όπως, η γνώση, η εμπειρία, η χρηματοοικονομική κατάσταση και οι επενδυτικοί στόχοι ενός εκάστου των δυνητικών ή/και υφιστάμενων πελατών και δεν έχουν ελεγχθεί για πιθανή φορολόγηση του εκδότη στην πηγή ούτε και για άλλη, περαιτέρω, φορολογική συνέπεια εκ της συμμετοχής σ' αυτά. Επίσης δεν συνιστά έρευνα στον τομέα των επενδύσεων κατά την έννοια της ισχύουσας νομοθεσίας και ως εκ τούτου δεν έχει συνταχθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νόμου για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της έρευνας στον τομέα των επενδύσεων. Η Alpha Bank δεν υποχρεούται να επικαιροποιεί ή να αναθεωρεί το δελτίο αυτό ούτε να προβαίνει σε ανακοινώσεις ή ειδοποιήσεις σε περίπτωση που οποιοδήποτε στοιχείο, γνώμη, πρόβλεψη ή εκτίμηση που περιέχεται σε αυτό μεταβληθεί ή διαπιστωθεί εκ των υστέρων ως ανακριβής. Τυχόν δε προβλέψεις επί του παρόντος δελτίου για την πορεία των αναφερόμενων σε αυτό οικονομικών μεγεθών αποτελούν εκτιμήσεις της Alpha Bank βασισμένες στα δεδομένα που περιλαμβάνονται στο δελτίο. Η Alpha Bank και οι θυγατρικές της, καθώς επίσης τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα στελέχη και οι υπάλληλοι αυτών δεν παρέχουν καμία διαβεβαίωση ούτε εγγυώνται την ακρίβεια, την πληρότητα και την ορθότητα των πληροφοριών που περιέχονται και των απόψεων που διατυπώνονται στο παρόν ή την καταλληλότητά τους για συγκεκριμένη χρήση και δεν φέρουν καμία ευθύνη για οποιαδήποτε άμεση ή έμμεση ζημία θα μπορούσε τυχόν να προκύψει σε σχέση με οποιαδήποτε χρήση του παρόντος και των πληροφοριών που περιέχει εν όλω ή εν μέρει. Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή αναδημοσίευση αυτού του δελτίου ή τμήματος του πρέπει υποχρεωτικά να αναφέρει την Alpha Bank ως πηγή προελεύσεώς του